

Que Sera Sera / Hitchcock Truffaut Cavett Godard / Pour qui Pour quoi

TG STAN

'Suspense and surprise' voor 'jong en oud'

Johan Thielemans

Gezien op 07 juni 2019

Nona Mechelen

François Truffaut bewonderde Alfred Hitchcock en interviewde hem urenlang. Daar kwam een boek uit voort, dat latere cineasten al eens als hun filmbijbel beschouwden. Maar ook de Amerikaan Dick Cavett interviewde Hitch in zijn beroemd praatprogramma (voor nostalgische televisiekijkers: dat was lang geleden op VPRO te zien). Matthias de Koning (Maatschappij Discordia) en Damiaan De Schrijver (tg Stan) vonden dat daar stof in zat voor een theaterproductie. Het resultaat, 'Que Sera Sera / Hitchcock Truffaut Cavett Godard / Pour qui Pour quoi', voert niet alleen Hitchcock en Truffaut op maar ook Jean-Luc Godard. Dat is genieten.

07 JUNI 2019

'Que sera sera' is niet direct een re-enactment, want zoals te verwachten hebben zowel Bert Haelvoet als Damiaan De Schrijver de situatie naar zich toegetrokken. Ze blijven zichzelf. Vooral De Schrijver zal het publiek er bij betrekken en zelfs een quiz organiseren (met versnaperingen als beloning). Verder wisselen ze speels van rol. Zo is Haelvoet nu eens zichzelf, dan Truffaut en dan weer Godard. Ze spelen een scène na van de film 'Rope', gaan aan een tafeltje zitten voor vragen en antwoorden. Wie van film houdt, leert details over de vogels in 'Birds', of over de montage van de beruchte douchescène uit 'Psycho' (een kleine opmerking: dat wordt in het Engels wel uitgesproken als 'saikoo'). We leren de theorie van de verrassing en de suspense – en we krijgen er ook levende voorbeelden van (een paar schitterend komische momenten).

We leren Hitchcock kennen als een wat brutale, oneerbiedige en erg geestige man. Dat wordt door De Schrijver sterk in de verf gezet, wat niet zo verwonderlijk is. De Schrijver kan hier zijn eigen register gebruiken: hij is expansief, alert, heerlijk grappig, schakelt van personage moeiteloos over naar

de acteur, reageert op onvoorziene omstandigheden met aplomb en bouwt moeiteloos een intieme relatie op met het publiek. In de voorstelling die ik bijwoonde, ging op zeker ogenblik een toeschouwer de zaal uit. Dat is dan een gelegenheid die De Schrijver niet laat liggen en onmiddellijk door hem omgeturnd wordt tot een geestig moment improviseren. Laten we dat vintage De Schrijver noemen.

Zijn tegenspeler Bert Haelvoet is sober, reageert op De Schrijver, laat hem de voorstelling leiden. Als we aan de komische traditie denken, dan zijn de beste koppels Laurel en Hardy, of Jerry Lewis en Dean Martin. Zulk een taakverdeling tussen komisch acteur en aangever werkt ook bij deze voorstelling voortreffelijk. Waar de twee acteurs elkaar vinden is in het bewaren van een meeslepend naturel, elk op zijn eigen manier. Dat geeft aan de voorstelling een wat bedrieglijk nonchalant karakter. Ze spelen immers in een rommelig decor, dat nochtans vol verrassingen blijkt te zitten.

Als tegengewicht tot de overrompelende Hitchcock/De Schrijver heeft Bert Haelvoet materiaal gebruikt over Jean-Luc Godard – maar deze cinematografische evenknie komt onvoldoende uit de verf. Truffaut komt er beter van af, en vooral op het einde treedt hij naar voor. We zien een kapitale scène uit 'Les Quatre Cents Coups', waar de onderwijzer een hele filosofie over het onderwijs en de maatschappij aan zijn kinderen in de klas meegeeft. Op een scherm zien we de scène uit de film, maar zonder klankband en Haelvoet doet zelf de lange monoloog. Als we goed geluisterd hebben in de voorstelling dan weten we dat dit precies de manier is waarop ze in Thailand films in een vreemde taal behandelen.

Op het einde van de vertoning voegen de makers een video in van Emma Hampsten. Ze maakte op de tonen van Que Sera Sera een compilatie van kusscènes uit een reeks films. We zien Grace Kelly, Gary Grant, Sean Connery, Tippi Hedren, Ingrid Bergman enz. In een museumcontext (waar ik zulke compilaties al rustig bekeken heb) levert de video een heerlijk, wat ironisch moment op. Maar bij deze voorstelling, kwam de video mij te lang voor. We hadden bij Hitchcock een les gekregen over ritme en timing, wel, die principes werden hier even niet gerespecteerd. Eén strofe was voor mij genoeg geweest.

Blijft de vraag over tot wie de voorstelling zich richt. De oudere filmfan komt helemaal aan zijn trekken. Het is een genot om teruggevoerd te worden naar zoveel geliefde films. Maar een jonger publiek zal dus anders omgaan met de stof en vooral een komedie zien. Het is duidelijk een voorstelling die zich tot verschillende generaties richt. Maar iedereen kan genieten van de theatrale kwaliteit en van het spelplezier dat zo communicatief is.

Je kan je ook afvragen wat de 'noodzaak' van dit stuk is. Je kan die vraag afwimpelen met een wedervraag: is plezier niet een voldoende noodzaak? Maar als ik verder nadenk, bespeur ik een diepere motivatie. Bij tg Stan heeft het begrip 'regisseur' een verfoeilijke klank. Hier zien we een portret van zulk een creatieve, wat tirannieke man. Met regisseurs valt te lachen, vooral als ze hun gezag laten kleuren door de *vis comica* van de acteur. Je kan dat portret ook te braaf vinden, want over de behandeling van de actrices op de set is er recent zulk ontluisterende informatie vrij gekomen, dat dit portret bij tg Stan een kans laat liggen. Zo komt de voorstelling niet voorbij de ongecompliceerde bewondering van François Truffaut.

Als je dit wil vergeten, is het hier gewoon genieten geblazen.

